

УДК 378.1

ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОЇ СТІЙКОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ

Колісник Т.П.

Харківський національний
університет внутрішніх справ

Анотація. В статті розглянуто педагогічні підходи формування професійно-особистісної стійкості у майбутніх офіцерів поліції.

Ключові слова: особистісно-орієнтований підхід, діяльнісний підхід, полісуб'єктний підхід.

На сучасному етапі розвитку суспільства, правової, політичної і економічної системи, зростає необхідність удосконалення системи професійної підготовки майбутніх офіцерів поліції. В цих умовах актуальним стає розробка загальнотеоретичних педагогічних концепцій підготовки майбутніх офіцерів поліції у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, однією з ключових педагогічних задач якої є формування високого рівня професійно-особистісної стійкості. Основними педагогічними умовами формування професійно-особистісної стійкості курсантів є такі: реалізація особистісно орієнтованого, діяльнісного та полісуб'єктного підходів, що передбачають розгляд курсанта як самоорганізованого суб'єкта; впровадження комплексних заходів формування професійної стійкості курсантів як в рамках освітнього простору, так і в ситуації позаосвітньої взаємодії; готовність викладацького складу до професійно-організаторської діяльності забезпечується цільовою підготовкою в галузі формування професійно-особистісної стійкості у курсантів.

Роботи окремих авторів присвячені розгляду різних напрямів щодо особистісно-орієнтованого підходу: розкриття «парадигмальної формули»

сучасного гуманістичного підходу (І. Зязюн, С. Подмазін, А. Маслоу та ін.); забезпечення сприятливих умов формування людини як унікальної особистості (Б. Ананьєв, І. Бех, М. Левківський, В. Сухомлинський та ін.); визначення психолого - педагогічних вимог до реалізації особистісного підходу в навчанні (К. Абульханова - Славська , Ю. Бабанський, О. Пєхота та ін.); розробка форм особистісно-орієнтованого підходу до навчання (В. Андрєєв, І. Зимня, О. Савченко та ін.); забезпечення умов особистісно-орієнтованого навчання та виховання (В. Рибалка, В. Суриков та ін.).

Особистісний підхід вчені насамперед розуміють як: синтез напрямів педагогічної діяльності навколо її головної мети - особистості, як пояснювальний принцип, що розкриває механізм особистісних новоутворень; принцип свободи особистості в освітньому процесі (вибір пріоритетів, освітніх шляхів, формування власного, особистісного досвіду; опору на відповідні особистісні якості: основні потреби, направленість особистості, ціннісні орієнтації, життєві плани, настанови, домінуючі мотиви діяльності тощо; побудова особистісного підходу розглядається як цілісний педагогічний процес у єдності своїх елементів, зі специфічними цілями, змістами, технологію (І. Бех, Є. Бондарєвська, В. Давидов, А. Мудрик, В. Серіков, В. Сластьонін та ін.).

Відповідно до основного методологічного принципу психології - єдності свідомості і діяльності (Л. Виготський, С. Рубінштейн, О. Леонтєв, Б. Ананьєв, Г. Костюк та ін.) - якості особистості виявляються і формуються в діяльності. Культура реалізує свою функцію розвитку особистості, на думку В. Сластьоніна, тільки в тому випадку, якщо вона активізує, спонукає її до діяльності [1]. Цей факт обумовлює необхідність реалізації у педагогічному процесі діяльнісного підходу.

Викладач і курсант мають виступати як рівноправні суб'єкти педагогічного процесу. Рівноправність курсанта як суб'єкта діяльності полягає у визнанні за ним права на активну роль у навчанні, на сприймання і реагування викладача на нього як на особистість. Це, у свою чергу, потребує реалізації полісуб'єктного (діалогічного) підходу, який оснований на вірі в позитивний

потенціал людини, в її безмежні творчі можливості постійного розвитку і самовдосконалення. Важливо при цьому, що активність особистості, її потреби в самовдосконаленні розглядаються неізолювано. Вони розвиваються тільки в умовах взаємовідносин з іншими людьми, побудованих за принципами діалогу. Розвиток особистості в цілому здійснюється в процесі власної діяльності через усвідомлення цієї діяльності і себе в ній у діалогічному емоційному контакті з іншою людиною [2]. Без емоційного довірливого контакту неможлива істинна передача моральних цінностей. Як зазначає І. Бех, “без цієї умови важко розраховувати на успіх всього виховного процесу в цілому, оскільки за байдужих чи негативних взаємин психологічна ефективність навіть витончених виховних впливів буде мінімальною. Все мистецтво ефективної психологічної дії, і виховної, зокрема, полягає в тому, щоб створити у вихованця такий психологічний стан, щоб він був внутрішньо готовим чи бажав прийняти цю дію” [3].

Таким чином, реалізація таких педагогічних підходів, як: особистісно-орієнтований, діяльнісний, полісуб’єктний є однією з педагогічних умов що забезпечує ефективність процесу формування професійно-особистісної стійкості у майбутніх офіцерів поліції у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання.

Література.

1. Педагогика / В.А.Сластенин, И.Ф.Исаев, А.И.Мищенко, Е.Н.Шиянов. – М.: Школа-Пресс, 1997. – 512 с.
2. Холмогорова А. Б., Гаранян Н. Г. Культура, эмоции и психическое здоровье // Вопросы психологии . – 1999. - No 2. – С .61-74
3. Бех І. Д. Спілкування як загальна психологічна основа виховання особистості // Морально - духовний розвиток особистості в сучасних умовах (Теоретико - методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді). – Зб . наук . пр . – К .: Пед думка , 2000. – С .10-17.